

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות	מספר הוראה: 7.1.2
פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי	מהדורה: 02

מילות מפתח:

סמכויות, תפקידים, מינוי, דיווח, ועדת מכרזים, סודיות, מכרז פומבי, החלטות, מנוף, מורשים, גישה

1. כללי

- 1.1 התקשרויות ורכישות מתבצעות על ידי משרדי הממשלה השונים ויחידות הסמך על פי האמור בתח"ם. לביצוע תקין ומבוקר של התהליכים חשיבות רבה.
- 1.2 [הוראות תכ"ם](#) "התקשרויות ורכישות". [פרק 7](#) יחולו על משרדי הממשלה ויחידות הסמך שלהם, למעט אלה שאושרו להם תקנות ונהלים שונים.
- 1.3 ההוראות מפרטות את ההנחיות שלפיהן יפעלו משרדי הממשלה ויחידות הסמך בבואם לבצע התקשרויות לביצוע רכש, ואת התהליך המתחייב בקבלת החלטות לקראת ביצוע רכש.

2. מטרת המסמך

- 2.1 לקבוע כללים והנחיות לביצוע תקין של התקשרויות ורכישות.

3. הגדרות

- 3.1 אתר האינטרנט – אתר האינטרנט של מנהל הרכש הממשלתי באגף החשב הכללי (להלן: "אתר האינטרנט הממשלתי") שכתובתו: <http://www.mr.gov.il/purchasing>
- 3.2 החשב הכללי – החשב הכללי במשרד האוצר.
- 3.3 התקשרות – הסכם שעליו חתום משרד ונועד לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים.
- 3.4 התקשרות ראשונה – התקשרות של משרד, לרבות כל זכות ברירה הנתונה למשרד הכלולה באותה התקשרות.
- 3.5 ועדת הפטור – ועדה שמונתה לפי תקנה 11 בתח"ם.
- 3.6 ועדת הפטור המשרדית – כמשמעותה בתקנה 10א בתח"ם.

שם המאשר: ליאור אגאי	תפקיד: מנהל מינהל רכש ממשלתי	חטיבה: נכסים, רכש ולוגיסטיקה
בתוקף מיום: 01.06.2009	http://takam.mof.gov.il	עמוד 1 מתוך 9

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.1.2

פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי

מהדורה: 02

- 3.7. חברה ממשלתית – חברה ממשלתית לרבות חברת-בת ממשלתית או חברה מעורבת כהגדרתן [בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975](#) או תאגיד אחר כאמור בסעיף 60 לחוק האמור, ובלבד שעם בעלי מניותיה של החברה המעורבת נמנים רק המדינה וגופים ציבוריים.
- 3.8. טובין – פריטים ונכסים מוחשיים למיניהם, למעט מקרקעין.
- 3.9. מכרז – מכרז פומבי רגיל, מכרז פומבי מוגבל או מכרז סגור.
- 3.10. מכרז ממוכן מהיר – כמשמעותו בתקנה 19 בתח"ם.
- 3.11. מכרז מרכזי – מכרז הנערך מטעם החשב הכללי עבור המשרדים.
- 3.12. מכרז סגור – מכרז שבו הפנייה לקבלת הצעות מופנית לספקים מסוימים בלבד, לפי תקנה 4 בתח"ם.
- 3.13. מכרז פומבי – מכרז שבו הפנייה לקבלת הצעות נעשית בהודעה לציבור המתפרסמת לפי תקנה 15 בתח"ם.
- 3.14. מכרז פומבי מוגבל – מכרז ממוכן מהיר או מכרז פומבי שמנוהל בו משא ומתן עם מציעים במכרז.
- 3.15. מכרז פומבי רגיל – מכרז פומבי שאינו מכרז פומבי מוגבל.
- 3.16. מקרקעין – כהגדרתם [בחוק יסוד: מקרקעי ישראל, תש"ר-1960](#).
- 3.17. משרד – כל משרד ממשלתי הממשלה או יחידת סמך של משרד כאמור, למעט משרד הביטחון.
- 3.18. ספק – ספק טובין, מבצע עבודה או נותן שירותים.
- 3.19. ספק יחיד – הספק היחיד שמסוגל לבצע את נושא ההתקשרות לפי זכות מכוח הדין או בהתאם למצב הדברים בפועל, על פי תקנה 3(29) בתח"ם.
- 3.20. ספק חוץ – יצרן, ספק או יבואן של טובין מיובאים, או ספק של עבודה שאינה בארץ.
- 3.21. שירותים – תחזוקת מבנים, מכשירים, וכן ביצוע שינויים ושיפוצים, שירותי ניקיון, מזון, שירותי הסעות, עבודות בתחומי התכנון, העיצוב, ההנדסה, האדריכלות, וכן ייצוג משפטי, ראיית חשבון, בוררות, ייעוץ, מחקר, שירותי אבטחה ושמירה.
- 3.22. תח"ם – [תקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993](#) התקפות ליום ה-1 ביוני 2009.
- 3.23. ראה הגדרות נוספות [בהוראת תכ"ם](#) "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות", [מס' 7.1.1](#).

4. הנחיות לביצוע

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.1.2

פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי

מהדורה: 02

- 4.1 ככלל, התקשרות משרד לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, תיערך במכרז באופן שקוף ככל הניתן בנסיבות העניין, הוגן ושוויוני, המבטיח את מרב היתרונות לעורך המכרז או או כפנייה לזוכים בעקבות מכרז מרכזי, בהתאם לכללים שנקבעו בו.
- 4.1.1 משרד אשר החליט לבצע התקשרות שלא באמצעות מכרז, ינהל את ההליכים לקראת ההתקשרות האמורה ככל הניתן לפי העקרונות כאמור בסעיף 4.1.
- 4.2 עדיפות המכרז הפומבי
- 4.2.1 משרד יעדיף, בכל מקרה, לבצע התקשרויות בדרך של מכרז פומבי רגיל, גם במקום שהותר לו לפי התח"ם לבצע התקשרויות שלא בדרך זו.
- 4.3 במקרה שהוחלט לבצע את ההתקשרות שלא בדרך של מכרז פומבי תנמק ועדת המכרזים את החלטתה בפרוטוקול. החלטת המשרד לביצוע התקשרות תבוצע לאחר בחינת אופן ביצוע התקשרות על פי הסדר הבא:
- 4.3.1 בחינת המשרד לביצוע ההתקשרות באמצעות מכרז פומבי [ראה [הוראות תכ"ם](#), "[התקשרות בהליך מכרז פומבי](#)". פרק 7.4].
- 4.3.2 בחינת המשרד לביצוע ההתקשרות באמצעות מכרז פומבי מוגבל [ראה [הוראות תכ"ם](#), "[מכרז פומבי באמצעות ניהול משא ומתן](#)", פרק 7.5 והוראת תכ"ם, "[מכרז ממוכן מהיר](#)" מס' 7.22.5].
- 4.3.3 בחינת המשרד לביצוע ההתקשרות באמצעות מכרז סגור [ראה [הוראות תכ"ם](#), "[מכרז סגור](#)". פרק 7.6].
- 4.3.4 בחינת המשרד לביצוע ההתקשרות שלא באמצעות מכרז [ראה [הוראות תכ"ם](#), "[פטור מחובת המכרז](#)". מס' 7.8.1].
- 4.3.5 התקשרות הנדרשת בדחיפות למניעת נזק של ממש [ראה [הוראות תכ"ם](#), "[פטור מחובת המכרז](#)". מס' 7.8.1].
- 4.3.5.1 **המשרד יעשה כל שניתן כדי שהתקשרות לא תהפוך דחופה, באופן המצריך התקשרות בפטור ממכרז או באופן המצריך עריכת מכרז ממוכן מהיר.**
- 4.4 פנייה לגורם המאשר ומתן מענה
- 4.4.1 הפנייה לוועדת הפטור, לחשב הכללי ולשר האוצר לקבלת האישור להתקשרות תיעשה באמצעות מערכת מנוף כמפורט ב[הוראות תכ"ם](#), "[ועדת מכרזים משרדית](#)". מס' 7.2.2.

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.1.2

פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי

מהדורה: 02

4.4.2. ועדת הפטור והחשב הכללי יעבירו את החלטתם, לפי העניין, בתוך 30 יום, כמפורט

[בהוראת תכ"ם. "ועדת פטור". מס' 7.2.7.](#)

4.5. דיווח על החלטת המשרד

4.5.1. יחידה מזמינה תדווח לוועדת המכרזים במשרד על כל החלטה על כל התקשרות ללא מכרז ששווייה אינה עולה על סכום של 50,000 שקלים חדשים.

4.5.2. בכל מקרה של הזמנה של עבודה או שירותים במסגרת התקשרות המסגרת עם בעל מקצוע מומחה [ראה [הוראת תכ"ם. "מבוא להתקשרות עם בעל מקצוע מומחה". מס' 7.10.1](#)], תדווח היחידה המזמינה לוועדת המכרזים.

4.5.3. יחידת סמך ששר האוצר קבע כי התקשרויותיה פטורות ממכרז בהתאם לתקנה 3(8) לתח"ם [ראה [הוראת תכ"ם. "פטור מחובת המכרז". מס' 7.8.1](#)] תדווח על כל התקשרות שביצעה ללא מכרז לוועדת המכרזים.

4.5.4. ועדת הפטור המשרדית תדווח לחשב הכללי על החלטותיה לביצוע התקשרות שלא בדרך של מכרז פומבי (ראה סעיפים 4.3.2 עד 4.3.5), למעט בקשות פטור שהופנו לוועדת הפטור או לחשב הכללי או לשר האוצר.

4.5.5. חובת הדיווח תחול על ועדת המכרזים וועדת הפטור המשרדית גם במקרים של התקשרות במכרז סגור [ראה [הוראות תכ"ם. "מכרז סגור". פרק 7.6](#)] והתקשרות עם בעל מקצוע מומחה [ראה [הוראת תכ"ם. "מבוא להתקשרות עם בעל מקצוע מומחה". מס' 7.10.1](#)].

4.5.5.1. המשרד ידווח על המקרים שבהם הוחלט לבצע בדיקת מספר הצעות הבאות בחשבון ויצוין בדיווח האם קיים מאגר ספקים מרכזי או מאגר ספקים משרדי.

4.5.6. במקרים שבהם מתקשר המשרד עם ספק יחיד או עם ספק חוץ או עם בעל רעיון, בהתקשרות אשר אינה עולה על סכום של 1,000,000 שקלים חדשים, והמשרד אינו מקיים תנאי פרסום המפורטים בהוראת תכ"ם. "בחירת קיומם של ספקים ומזמים". מס' 7.8.2, תדווח ועדת הפטור המשרדית לוועדת הפטור על החלטתה זו.

4.5.7. הדיווח יתבצע תוך 5 ימים בהתאם לאמור בסעיף 4.6.3.1 באמצעות מורשי גישה למערכת מנוף, כמפורט בהוראת תכ"ם. "הגדרת מורשים וגישה למערכת מנוף". מס' 7.23.2.

4.6. פרסום החלטות המשרד

4.6.1. כל משרד/יחידה/ועדה המאשרים התקשרות יהיו אחראים לפרסם את החלטתם בהתאם להוראה זו (הפרסום מתבצע אוטומטית במערכת מנוף לאחר שהוזנו הפרטים הרלוונטיים).

4.6.2. במקרים שבהם החליט המשרד לבצע התקשרות שלא באמצעות מכרז, למעט כל התקשרות בשווי שאינו עולה על סכום 50,000 שקלים חדשים, יפרסם את החלטתו המנומקת באמצעות מערכת מנוף.

4.6.3. יושב ראש ועדת המכרזים יהיה אחראי לפרסם את החלטת הוועדה המנומקת לבצע התקשרות שלא באמצעות מכרז, בתוך 5 ימי עבודה ממועד קבלת ההחלטה באתר האינטרנט הממשלתי על ידי מורשי גישה לאתר האינטרנט הממשלתי ובאמצעות הוראת תכ"ם. "הגדרת מורשים וגישה למערכת מנוף". מס' 7.23.2.

4.6.3.1. החלטה מנומקת של הגורם הרלוונטי (כגון ועדת המכרזים, ועדת הפטור המשרדית, ועדת הפטור, החשב הכללי) תתפרסם לאחר קבלת כל האישורים הרלוונטיים של אותו הגורם לביצוע התקשרות שלא באמצעות מכרז. ההחלטה המנומקת תכלול רק את ההחלטה הסופית של הגורם שאישר את ההתקשרות. לכל הפחות תפרסם ועדת המכרזים את הפרטים הבאים:

4.6.3.1.1. שם המשרד – המשרד הממשלתי או יחידת הסמך הממשלתי.

4.6.3.1.2. תקנת הפטור ממכרז – מספר התקנה שמכוחה התבקש פטור חובת המכרז.

4.6.3.1.3. פרטי הספק – שם מלא, מספר תעודת זהות או ח"פ חברה, לרבות חברת בת שולטת (לרבות בעלים משותפים לאותה חברה).

4.6.3.1.4. נושא ההתקשרות – פירוט של נושא ההתקשרות.

4.6.3.1.5. האם ההתקשרות הראשונה נעשתה בפטור ממכרז או בהליך תחרותי, תוך ציון תחילת תקופת ההתקשרות המקורית עם

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.1.2

פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי

מהדורה: 02

הספק וציון הסכומים המצטברים של הרחבות באותה התקשרות.

4.6.3.1.6. נימוקים עיקריים להחלטה לאשר או לדחות פטור מחובת מכרז.

4.6.3.1.7. הגבלות או תנאים למתן הפטור ממכרז.

4.6.3.1.8. מועד תחילת ההתקשרות (תקופת ההתקשרות בפטור ממכרז).

4.6.3.1.9. מועד סיום ההתקשרות (לרבות אופציות).

4.6.3.1.10. הגורם המאשר.

4.6.3.1.11. היקף כספי של ההתקשרות.

4.6.3.1.12. תאריך קבלת ההחלטה על ידי הגורם המאשר האחרון.

4.6.4. המשרד יהיה רשאי לא לפרסם את החלטתו כאמור לעיל בדבר התקשרות מטעמים של ביטחון המדינה, יחסי החוץ שלה, קשרי מסחר בין לאומיים או ביטחון הציבור, וזאת בתנאי שדיווח על החלטתו אחת לחצי שנה לרפרנט האחראי על המשרד באגף החשב הכללי באמצעות מערכת מנוף.

4.6.5. חשב המשרד יהיה אחראי להפיק בסוף כל שנת כספים דוח ממערכת המנוף אשר מרכז את המקרים שבהם הייתה חריגה של למעלה מ-5 ימי עבודה ממועד קבלת ההחלטה ועד לפרסומה. חשב המשרד יעביר את הדוח לידיעת יושב ראש הוועדה לידיעה.

4.6.6. כל הודעה שפורסמה באתר האינטרנט הממשלתי תהיה זמינה לציבור לתקופה של שנה לפחות ממועד פרסומה.

4.6.7. בכל מקרה של פרסום הודעה על עריכת המכרז או פרסום החלטות של הוועדה יודפס אישור הזנת הפרטים במערכת מנוף וישמר בתיק הייעודי במשרד.

4.7. סעיף 4.6 לא יחול על חברה ממשלתית ועל חברת בת ממשלתית, ששר המשפטים באישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת פטר אותה לגבי כל פעילותה מתחולת סעיף 2(9) [לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1988](#).

4.8. בכל מקרה שבו חלים ההסכמים הבינלאומיים ונוצרת סתירה בינם לבין תקנות חובת מכרזים, גוברות הוראות ההסכמים הבינלאומיים [ראה [הוראת תכ"ם "התקשרות לרכישה מחוץ לארץ בהתאם להסכמים בינלאומיים" מס' 7.12.3](#)].

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.1.2

פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי

מהדורה: 02

- 4.9 הנחיות לביצוע בהתאם לתקנות בתקופת המעבר ראה בהוראת תכ"ם זמנית, "הוראת שעה לתקנות חובת המכרזים (תיקון), תשס"ט-2009", מס' ה.ז. 7.1.2 ובהוראת תכ"ם זמנית, "הוראות מעבר לתקנות חובת המכרזים (תיקון), תשס"ט-2009", מס' ה.ז. 7.1.3.
- 4.10 הנחיות בנושא התקשרויות בשעת חירום ראה בהוראת תכ"ם, "התקשרויות של משרדי הממשלה עם ספקים ונותני שירות בשעת חירום", מס' 7.12.6.

5. מסמכים ישימים

- 5.1 חוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975.
- 5.2 חוק חופש המידע, תשנ"ח-1988.
- 5.3 חוק יסוד: מקרקעי ישראל, תש"ך-1960.
- 5.4 תקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993.
- 5.5 הוראות תכ"ם, "התקשרויות ורכישות", פרק 7.
- 5.6 הוראת תכ"ם "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות", מס' 7.1.1.
- 5.7 הוראת תכ"ם, "ועדת מכרזים משרדית", מס' 7.2.2.
- 5.8 הוראת תכ"ם, "ועדת פטור", מס' 7.2.7.
- 5.9 הוראות תכ"ם, "התקשרות בהליך מכרז פומבי", פרק 7.4.
- 5.10 הוראות תכ"ם, "מכרז פומבי באמצעות ניהול משא ומתן", פרק 7.5.
- 5.11 הוראות תכ"ם, "מכרז סגור", פרק 7.6.
- 5.12 הוראת תכ"ם, "פטור מחובת המכרז", מס' 7.8.1.
- 5.13 הוראת תכ"ם, "בחינת קיומם של ספקים ומזימים", מס' 7.8.2.
- 5.14 הוראת תכ"ם, "מבוא להתקשרות עם בעל מקצוע מומחה", מס' 7.10.1.
- 5.15 הוראת תכ"ם, "התקשרות לרכישה מחוץ לארץ בהתאם להסכמים בינלאומיים", מס' 7.12.3.
- 5.16 הוראת תכ"ם, "התקשרויות של משרדי הממשלה עם ספקים ונותני שירות בשעת חירום", מס' 7.12.6.
- 5.17 הוראת תכ"ם, "מכרז ממוכן מהיר", מס' 7.22.5.
- 5.18 הוראת תכ"ם, "הגדרת מורשים וגישה למערכת מנוף", מס' 7.23.2.
- 5.19 הוראת תכ"ם זמנית, "הוראת שעה לתקנות חובת המכרזים (תיקון) התשס"ט-2009", מס' ה.ז. 7.1.2.

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.1.2

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מהדורה: 02

פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי

5.20. הוראת תכ"ם זמנית, "הוראות מעבר לתקנות חובת המכרזים (תיקון) התשס"ט-2009", מס' ה.ז.

7.1.3.

5.21. אתר האינטרנט של מינהל הרכש הממשלתי באגף החשב הכללי שכתובתו:

<http://www.mr.gov.il/purchasing>

6. נספחים

6.1. נספח א – טבלת שינויים שבוצעו בהוראה.

נספח א – [טבלת שינויים שבוצעו בהוראה]

תאור עדכון / נימוקים	סעיף/ים מושפעים	תאריך ביצוע עדכון	מהדורה חדשה
עדכון הגדרות על בסיס תקנות 1 ו- 2 בתח"ם	3 - הגדרות	01.06.2009	02
עדכון הנחיות כולל על בסיס תקנות 1א, 1ב ו- 1ג בתח"ם	4 – הנחיות לביצוע		
סעיף חדש בדבר דיווח החלטות המשרד על בסיס תקנה 1ג בתח"ם	4.5		
סעיף חדש בדבר פרסום החלטות המשרד על בסיס תקנה 1ג בתח"ם	4.6		

עמוד 8 מתוך 9

בתוקף מיום: 01.06.2009

<http://takam.mof.gov.il>

החשב הכללי

שם ההוראה: מבוא לתהליך התקשרויות ורכישות

מספר הוראה: 7.1.2

פרק ראשי: התקשרויות ורכישות

מהדורה: 02

פרק משני: התקשרויות ורכישות – כללי
